

PAROCHIEBLAD VOOR DE OUD-KATHOLIEKEN IN DE IJMOND
Jaargang 51, nummer 3 september 2009

Aan het volk van God bij Sint Adelbertus en Sint Engelmundus . . .

Terwijl ik nog zat te bedenken, hoe ik over de Maria-feesten op 15 augustus en 8 september zou kunnen schrijven, vond ik onderstaand artikel van Hans Luiting in het parochieblad van Haarlem. Met zijn instemming leg ik het in Kruispunt aan u voor.
pastoor Harald Münch

MARIA IS NIET MEER ZO KATHOLIEK

De laatste tijd is opmerkelijk veel aandacht aan Maria besteed. Zo heeft het maandblad VolZin (een samengaan van het protestantse Hervormd Nederland en het katholieke De Bazuin) in een aantal nummers uitvoerig stil gestaan bij Maria.

Onder de kop **'Maria is niet meer zo katholiek'** lezen we: *Maria de moeder van Jezus, heeft de laatste tijd een heel nieuw publiek van belangstellenden erbij: protestanten, buitenkerkelijken, new agers en solo-religieuzen. "Als symbool van liefde, als vraagbaak of gewoon als vrouw met wie je iets moois en liefs wilt delen."*

Haar image is daardoor ook drastisch vernieuwd.

Wat moet de kerk met de nieuwe Mariaverering?

Maak van Maria geen wollen deken die je om je heen kunt slaan om je spirituele behoeften te bevredigen. Maria is er in de allereerste plaats vanwege haar Zoon.

Maria heeft haar plaats in de Bijbel en in de geloofsbelijdenissen die katholieken en protestanten verenigen. Veel van wat katholieken met betrekking tot Maria belijden (zij geloven bijvoorbeeld niet 'in Maria'!) kan ook door protestanten moeiteloos beleden worden.

Maria is op unieke en volledige wijze door Christus verlost, die spirituele zoekers aan het begin van de 21e eeuw op weg kan zetten naar een vernieuwd zicht op Jezus van Nazareth, haar Zoon, onze Broeder en Verlosser.

En in de uitgave van "Schrift" met als item "Vrouwen over Maria" publiceerde prof. dr. Angela Berlis onder de titel "**Maria in de oud-katholieke kerk**" een artikel over de ontwikkelingen in de devotie tot Maria.

Hoe verhoudt zich dit alles tot de Oud-Katholieke Kerk?

Op de vraag wat het verschil is tussen rooms-katholiek en oud-katholiek zal menig oud-katholiek antwoorden: "*Een paus hebben we niet en aan Maria doen we niet.*"

Hoewel de Oud-Katholieke Kerk geen eigen mariologie kent, is zij toch volop aanwezig in liturgische teksten, liederen en een aantal feestdagen als moeder van de Heer.

Wat betreft het feest van 15 augustus, houdt ds. G. Messie in zijn boekje '**Mariafeesten**' (een uitgave van de protestantse Stichting tot Bevordering van het Bibliotheekwezen in Nederland) een pleidooi om voor de benaming "*Ten Hemelopneming of Hemelvaart*" van Maria, het woord "*ontslapen*" te gebruiken. Een benaming die wij in onze kring sinds de invoering van het nieuwe kerkboek ook gebruiken. In het vesperboek van 1909 stond als omschrijving bij de vespers '*Maria hemelvaart. De gelukzalige dood van de heilige maagd Maria*'.

Het woord "ontslapen" is de oudst bekende naam voor dit feest, maar vervolgens ook omdat het oecumenisch gezien van belang kan zijn, is hier voor te kiezen: het is de benaming die in de orthodoxie gebruikelijk is en die bij niet rooms-katholieken minder weerstand zal wekken.

Tenslotte: als oorsprong moeten we denken aan de oude traditie, om de

sterfdag van martelaren, later ook van belijders en andere gelovigen, te vieren als hun “natale”, hun geboortedag in het koninkrijk van God.

Op iconen uit de Orthodoxe Kerk zien we de twaalf apostelen rondom het sterfbed van Maria staan. Jezus staat in het midden en houdt in zijn hand een kleine afbeelding van zijn moeder. De achterliggende gedachte is, dat deze kleine figuur de ziel is van Maria, die als het ware haar leven terug geeft in de handen van haar Zoon. Mariafeesten zijn aldus Christusfeesten volgens ds. Messie.

Dat Maria is geboren (8 september) en gestorven (15 augustus) wordt in de evangeliën niet verteld. Daarmee is tevens de vraag gesteld naar haar plaats in het heil.

Zij is in haar lichaam de woning geworden waarin het Woord van God vlees werd en uitgroeide tot een mens. Dat roept associaties op met het verblijf van de HEER te midden van zijn volk, vooral als dat volk in het Eerste Testament zo dikwijls in vrouwelijke termen wordt beschreven: bruid, dochter, uitverkorene... Dat geeft een grens aan onze bestemming.

Er zijn Mariafeesten die direct of indirect een bijbels verband hebben, zoals: de aankondiging van de geboorte van de Heer (25 maart), het bezoek van Maria aan Elisabeth, (Maria visitatie, 2 juli) bij ons van de kalender verdwenen, de reiniging van Maria en de opdracht van het Kind in de tempel, (2 februari, 40 dagen na de geboorte): dit zijn gebeurtenissen die in de evangeliën worden beschreven.

Mariafeesten die u niet zult aantreffen op onze liturgische kalender zijn o.a. Maria presentatie (21 nov.), O.L.V. van de berg Karmel,(?) O.L.V. van de rozenkrans, (7 okt.) het feest van het moederschap van Maria (1 jan. bij ons is dat de besnijdenis, 8 dagen na de geboorte; dit feest van het moederschap werd in vroeger tijd op 11 okt. gevierd), Maria onbevlekt ontvangen (8 dec.), onbevlekt hart van Maria (22 aug.), de zeven smarten van Maria (15 sep.), etc.

Maria speelt binnen de Oud-Katholieke Kerk een meer bescheiden rol. In Haarlem waren sinds de 17de eeuw twee staties, één gewijd aan St. Anna in de Koksteeg en één gewijd aan Maria in de Biggesteeg. In 1780 werd deze statie samengevoegd met die van St. Anna. Zo trok Maria in bij haar moeder en ging weer thuis wonen in de Koksteeg (deze laatste voormalige schuilkerk bestaat nog steeds, alleen met een

andere bestemming). In de tweede wereldoorlog was hier onder andere het Haarlems verzet gevestigd.

De parochie van de H.H. Anna en Maria vestigde zich in 1938 in de nieuwe kathedraal aan de Kinderhuissingel.

Utrecht

Helaas opgeheven in 1976, stond in Utrecht de schuilkerk van St. Marie (Achter Clarenburg). Daar bevond zich een Mariabeeld, het enige monumentale beeldhouwwerk van Adriaen van Wezel, een Middeleeuwse beeldensnijder, dat bewaard is gebleven. Bij dit beeld is de maan-sikkel, zoals bij de vrouw in het apocalyptische visioen van Johannes, bekleed met de zon (Christus) en de maan onderaan haar voeten (de kerk) nog herkenbaar en boven het helaas bijgesneden gezicht zijn ook de sporen nog te zien van de koninginnenkroon, waarmee Maria als koningin des hemels aangeduid wordt.

Dordrecht

Dan is er nog onze parochie in Dordrecht, gewijd aan Maria Maior. Een mooie sfeervolle kerk, waar verder niet zoveel over te zeggen valt, behalve dan dat dit een Mariakerk is.

Amsterdam

In de voormalige doopkapel van Amsterdam staat sinds een aantal jaren een marmeren Mariabeeld, met zilveren kroon en scepter. Met regelmaat worden hier devotiekaarsen gebrand.

Prof. dr. Angela Berlis schrijft in Schrift 243 *“Wie vijftien jaar geleden de Oud-Katholieke Kerk was binnengelopen, had hier geen mogelijkheid gevonden om een kaarsje voor Maria op te steken. Dat dit sinds enkele jaren wel kan, vloeit voort uit het feit dat oud-katholieken tegenover dit soort devoties onbevangener staan dan vroeger.”*

+ + + + + + + + + + +

Op visite bij Jozef en Maria

Links zie je Johannes de Doper met een kemelharen (bruine) doek om en een veldflesje aan zijn riem. Hij is een half jaar ouder dan Jezus. Maria en Elisabeth, de moeder van Johannes, zijn nichten, dus Jezus en Johannes zijn neefjes. Het is zomer. Oom Jozef heeft een doek gespannen tegen de zon. Op de grond liggen bloemen en een mandje fruit. De ezel graast achter de boom. Jezus zit nog bij tante Maria op schoot. Straks gaan de neefjes samen spelen.

Kleurplaat: Op visite bij Jozef en Maria

*Nascitur his ambobus amor nascentibus annis:
Cum crescent anni deniq̄ crescet amor.* M. Grotius.

Hilversum

Als een klein wonder (mirakel) is wel het onbeschadigd tevoorschijn komen van het Mariabeeld uit ca. 1480, eveneens met de maansikkel onder haar voeten. Toegevoegd is de slang, weergegeven met het gezicht van een vrouw. Een brand in 1958 had de altaarruimte geheel verwoest - de muren, het plafond en de schilderijen waren zodanig beschadigd, dat restauratie dringend noodzakelijk was - maar het Mariabeeld, dat zich binnen deze ruimte bevond, was als door een wonder nagenoeg onbeschadigd uit de vuurzee tevoorschijn gekomen.

Amersfoort

Wat wel een miraculeus beeldje was, bevindt zich binnen de muren van onze parochiekerk in Amersfoort.

In 1444 doet Geertgen Arends uit Nijkerk intrede in het klooster van de zusters Agnieten in Amersfoort. Haar moeder schenkt haar een Mariabeeldje, klein en eenvoudig, gemaakt van pijpenaar, om in haar kloos-tercel te zetten. Lopend gaat zij op weg om zich te melden bij moeder overste. Het is koud en de grachten van de stad zijn bevroren. Tegen de tijd dat ze bij de Kamperpoort komt, begint ze na te denken over wat te doen met dit simpele beeldje. De zusters vinden het mischien raar dat ze zo'n beeldje meeneemt. Het is ook niet gebruikelijk om eigen bezit mee te nemen.

In een opwelling gooit ze het beeldje in de gracht. Ze kijkt niet meer om en gaat naar het klooster.

Om een lang verhaal kort te maken: het beeldje wordt uit het ijs gehaald, en krijgt op Sint Stevensdag (tweede Kerstdag) in het jaar 1444 een plaats in een kapel. Vanaf dat moment doen zich allerlei wonderlijke gebeurtenissen voor en al gauw komen pelgrims om hun noden bij Maria neer te leggen. Geertgen Arends komt er gauw achter dat het gevonden beeldje, háár weggeworpen beeldje is en ze maakt zich bekend.

Er wordt in 1446 rond dit beeldje een jaarlijkse feestdag ingesteld.

Op de zaterdag voor Pinksteren is het voortaan Vrouwevaartdag.

Het beeldje wordt op die dag plechtig rondgedragen door de stad.

Al snel na de vondst verspreidt de faam van O.L.V. van Amersfoort zich en maakt Amersfoort het belangrijkste bedevaartoord van boven de rivieren. In het Mirakelboek, in het bezit van deze parochie, staan vele wonderen opgetekend.

Eén daarvan luidt:

Een man uit Renswoude had een knecht van negen of tien jaar oud. Hij lag al drie weken op bed en kon niet spreken en lopen en moest steeds overgeven.

De ouders zijn op bedevaart gegaan naar O.L.V. van Amersfoort. Het kind stond weer op en kon weer spreken. (wonder 529)

Het beeldje zelf is door de tand des tijds letterlijk vergruisd. Er is niets meer van over dan wat aarde, waaruit het ooit werd gevormd. Bij het Utrechtse schisma (begin 18e eeuw) verhuist het restant van het beeldje samen met het mirakelboek en het houten paneel uit 1525, waarop de vondst van het beeldje is afgebeeld, naar de oud-katholieke Georgiuskerk. Voor de resten van het beeldje wordt een grote reliekschrijn gemaakt, die een plek krijgt in de schuilkerk.

In de huidige kerk hangt sinds enige tijd, na de restauratie, het schilderij van "De kroning van Maria".

Lange tijd stond dit schilderij op zolder, omdat de toenmalige pastoor dit schilderij waarschijnlijk te rooms vond.

De tijden zijn veranderd en het schilderij hangt nu weer gewoon tussen de andere schilderijen van Hendrick Bloemaert en Dirck van Voorst uit 1669.

De Vrouwevaart

Sinds 1933 wordt de jaarlijkse ommegang op zaterdag voor Pinksteren gehouden. Het processieverbod is al enige jaren geleden opgeheven.

Zo'n honderd deelnemers, R.K. en O.K., verzamelen zich eerst in de oud-katholieke kerk voor een korte gebedsdienst. Bij mooi weer trekt de stille bidtocht door de binnenstad van Amersfoort via de Kamperbuitenpoort, de vindplaats van het beeldje, naar de O.L.V. toren en daarna richting de Franciscus Xaveriuskerk, om daar samen met de oud-katholieke en rooms-katholieke pastoors de Eucharistieviering te vieren.

Maria is niet los verkrijgbaar

Een afbeelding van Maria zonder het Kind Jezus is binnen de Oud-Katholieke Kerk onmogelijk. Een Lourdes of een Fatima Maria zul je bij ons nimmer aantreffen. De Franse tekst op de gevel van de hoofdkerk in Lourdes, "Par Marie à Jesu", (door Maria tot Jezus) zal voor menig oud-katholiek een brug te ver zijn.

De Engelse kerk

Bij de invoering van het nieuwe kerkboek in Engeland "Common Worship" de officiële opvolger van "The book of Common Prayer", is de dag van 'The blessed Virgin Mary' op 15 augustus gezet, daardoor is Maria geboorte op 8 september komen te vervallen. Wel opgenomen is het feest van 'The Visit of the blessed Virgin Mary to Elizabeth' op 31 mei. In de Romeinse kalender stond dit feest op 2 juli, maar bij de herziening van de liturgische kalender is dit op 31 mei geplaatst. De Engelse kerk heeft zich daar dus ook naar gericht.

Engeland kent een belangrijk Mariaoord in Walsingham. In 1061 werd bij deze kerk een klooster gesticht tijdens de heerschappij van koning Edward de Blijder (1002 - 1066). De bedevaart werd populair toen koning Hendrik III Walsingham in 1226 bezocht, en alle Engelse koningen en koninginnen de jaren daarna. Na een dieptepunt ontstond onder invloed van de in 1833 opgerichte Oxford Movement een beweging die terug wilde keren naar de ongedeelde kerk van de Middeleeuwen.

Tegenwoordig heeft de bedevaart een oecumenisch stempel; tot 200.000 anglicanen, methodisten, orthodoxen en katholieken komen jaarlijks naar Walsingham ter ere van O.L.V. van Engeland.

Zwitserland

In het Zwitserse kerkboek, uitgegeven in 2004, wordt onder het kopje "Die wichtigsten christlichen Gebete" de mogelijkheid geboden om het angelus te bidden: een korte overweging m.b.t. de menswording van Jezus, (12 uur 's middags.) Bij rooms-katholieken zeker bekend. Maar deze devotie behoort bij ons al lang tot het verleden.

Bekende Mariaorden in Nederland

Bekende Maria heiligdommen in Nederland, en wie kent ze niet, zeker van horen zeggen, zijn: De "zoete lieve Vrouwe" in Den Bosch, een 13e eeuwse Mariabeeld, geplaatst in een zijkapel van de Sint Jan kathedraal. Niet te vergeten is de "Sterre der Zee" in Maastricht. Deze kapel wordt, evenals die in Den Bosch, dagelijks bezocht door tientallen zo niet honderdtallen vereerders van de heilige Maagd. Kaarsen van klein tot groot verlichten deze sfeervolle ruimten.

Haarlem

Dichter bij huis vinden we in de Mariakapel naast de Sint Josephkerk in de Jansstraat, het beeld van O.L.V. van Haarlem. Zover mij bekend zijn

er geen miraculeuze wonderen aan dit beeld toe te schrijven, alle vrome verhalen en pogingen daartoe ten spijt.

In een oud gebedenboek wordt vermeld, dat op 2 juni 1505 door Adrianus van Appelterm, de toenmalige wijbisschop van Utrecht, tot welk bisdom destijds ook de stad Haarlem behoorde, een beeld was gewijd dat bestemd was voor de kerk aan het Begijnhof, de huidige Waalse kerk. Waarschijnlijk is het beeld door één van de begijnen of een andere welendoenster aan de Begijnenkerk geschonken. Bekend is dat dit beeld in processie werd rondgedragen op de dagen dat een nieuw gekomen begijn in de gemeenschap werd opgenomen of haar gelofte deed.

In 1581 werd deze kerk aan de begijnen ontnomen.

Het beeld ontkwam aan de beeldenstorm. Op zich al een wonder, als we het toch over wonderen hebben.

In 1853 krijgt het beeld een definitieve plaats in de Mariakapel op de plaats waar vroeger een schuilkerk had gestaan.

In november 1956 vond de eerste stille bedevaart plaats in Haarlem.

Op 5 juni 2005 was er een officiële Maria-processie die door de Haarlemse straten trok ter gelegenheid van 500 jaar Maria van Haarlem, 1505-2005. Zingend en biddend met de Harmonie "Sparne Bazuin" en een aantal Haarlemse koren trok de stoet van de Josephkerk richting bisschoppelijk paleis naar het stadhuis op de Grote Markt, langs de Guldenpoort, toegang tot het voormalige Karmelietenklooster, naar de Grote of Sint Bavo kerk, waar de processie welkom werd geheten door predikant en kerkeraad. Met een gebedsdienst werd het geheel afgesloten.

Het kan verkeren!

Hans Luiting

Geraadpleegde literatuur o.a.:

Mariafeesten. Achtergronden en materiaal voor bij de tijdse vieringen van ds. G. Messie
Het Mirakel van Amersfoort. Uitgave van de O.K. parochie St. Georgius op 't Zand
Jubileum, 500 jaar Maria van Haarlem. R.K. Parochiegemeenschap St. Joseph,
Haarlem

Maria in de O.K. kerk. Prof. dr. Angela Berlis

BERICHTEN VOOR BEIDE PAROCHIES

Collecte voor Pequenita

Diakonale Werkgroep IJmond

Op zondag 4 oktober is de uitgangscollecte bestemd voor de Stichting Pequenita.

De Stichting Pequenita ondersteunt kleinschalige projecten, die de sociaal-economische zelfstandigheid en onafhankelijkheid van vrouwen in ontwikkelingslanden bevorderen.

Pequenita steunt - soms in samenwerking met andere organisaties – groepen vrouwen, meestal met een eenmalig project, met name in Niger, Suriname en Zuid-Afrika.

Pequenita werkt uitsluitend met vrijwilligers, zodat de donaties geheel ten goede komen aan de projecten.

Enkele reeds uitgevoerde projecten zijn:

- Graanbank in Niger: met de graanbank worden 42 families minder afhankelijk van de seizoensinvloeden.

- Cassaveraspmlen in Suriname: in Malobie wonen 600 gezinnen die in belangrijke mate afhankelijk zijn van de akkerbouw, voornamelijk cassave.

- Keukenattributen en naaimachine in Zuid-Afrika: in de Sunshine Centre Association, een centrum voor gehandicapte kinderen, komen dagelijks circa 50 gehandicapte kinderen voor diverse activiteiten.

Bij voorbaat onze hartelijke dank voor Uw bijdrage aan deze collecte.

Jan van der Leek

Missiekalender

Binnenkort is de missiekalender voor 2010 te bestellen. Zie voor meer informatie over de herkomst van de afbeeldingen, de prijs en de wijze van bestellen: p. 22.

Seminariedag

Op 26 september vindt in Utrecht, Willemsplantsoen 1 c, om 14.30 uur de Seminariedag plaats, die het begin van het collegejaar 2009/2010 betekent. Eén van de docenten houdt het openingscollege. Belangstellenden zijn van harte welkom.

BERICHTEN VOOR DE ENGELMUNDUSPAROCHIE

Kerkdiensten

zo 30 aug	10 uur	eucharistie - 13 ^e na Pinksteren/17
zo 6 sep	10 uur	eucharistie – 14 ^e na Pinksteren/18
zo 13 sep	10 uur	eucharistie – Kruisverheffing – koffie
zo 20 sep	10 uur	eucharistie – 16 ^e na Pinksteren/20
zo 27 sep	10 uur	oecumenische viering in Ichthuskerk; geen dienst in de Engelmunduskerk
zo 4 okt	10 uur	eucharistie – ‘bloemendienst’- gezinsdienst en koffie
wo 7 okt	10 uur	eucharistie – koffie
za 10 okt	19 uur	vesper
zo 11 okt	10 uur	eucharistie – 19 ^e na Pinksteren/23

Website: engelmundus.okkn.nl

Uit de liturgie: De Heer zij met u – en met uw geest

Uit het Egmondse parochieblad Het Scheepje nemen we een artikel over dit aspect van de liturgie van pastoor M.Ploeger over.

We zijn zó gewend aan de beurtspraak ‘**De Heer zij met u**’ en ‘**En met uw geest**’ tussen priester en gemeente, dat we haar misschien zeggen of zingen zonder erbij na te denken. Toch heeft deze beurtspraak een bijzonder belang. Zij is namelijk niet zomaar een tekst die we opdreunen, maar een wederzijdse begroeting. De priester groet de gemeente met de woorden: ‘De Heer zij met u.’ De gemeente beantwoordt die groet, door de priester toe te wensen: ‘En met uw geest.’

De Heer zij met u

Het eerste deel (de tekst die de priester zegt) is nog wel begrijpelijk. Wie wel eens in de bergen heeft gewandeld, kent de groet 'Grüss Gott'. En in de joodse en islamitische wereld is het gebruikelijk om elkaar te begroeten met de zegenwens 'Vrede zij met u' (sjaloom, salem aleikum). Wanneer de priester zich tot de gemeente wendt met de zegenwens 'De Heer zij met u' is dat dus bedoeld als een begroeting. Zo begroette Boaz de maaiers (Ruth 2,4) en zo begroette Gabriël de maagd Maria (Lukas 1,28).

En met uw geest

Het tweede deel (het antwoord van de gemeente) is wat vager. Waarom zeggen wij 'En met uw geest'? Dat komt door het Hebreeuws. Dat is de taal van het Oude Testament, een taal die grote invloed heeft gehad op het Grieks van het Nieuwe Testament en het Latijn van de kerkelijke traditie.

Het Hebreeuws heeft geen woord voor wat wij 'je *zelf*' noemen. Als het Hebreeuws 'je *zelf*' bedoelt, gebruikt het omschrijvingen zoals 'je *geest*' of 'je *ziel*'. Denk maar aan de Psalmen, waarin de zanger zichzelf oproept om God te loven. 'Loof, mijn *ziel*, de Heer' (Psalm 103,1) betekent dat ik mij *zelf* oproep om de Heer te loven. En de bekende tekst 'In uw handen, Heer, beveel ik mijn *geest*' (Psalm 31,6; Lucas 23,46) betekent: ik leg mij *zelf* (heel mijn leven) in uw handen.

Deze Hebreeuwse manier van spreken is overgenomen in het Grieks van het Nieuwe Testament. Paulus eindigt zijn brief aan de Galaten bijvoorbeeld met de groet: 'De genade van onze Heer Jezus Christus *zij met uw geest*' (Galaten 6,18). Dat betekent gewoon: '*zij met u*'.

Ook het Latijn van de liturgische traditie heeft deze manier van spreken overgenomen. De priester groet de gemeente met de woorden: 'Dominus vobiscum' (De Heer zij met u). De gemeente antwoordt: 'Et cum *spiritu tuo*', dat wil letterlijk zeggen: 'En met uw *geest*', maar de betekenis is gewoon: 'En ook met u *zelf*'. Dus wat bedoelen wij tegen de priester te zeggen, wanneer wij hem of haar antwoorden: 'En met uw geest'? Dan bedoelen wij te zeggen: 'De Heer zij ook met u *zelf*'.

Interactief

Rond computers en media is het woord 'interactief' ontstaan. Een tv-programma is interactief wanneer kijkers eraan mee kunnen doen, bijvoorbeeld door te bellen of te sms-en. Een computerspelletje is interactief wanneer de speler de loop van het spel kan beïnvloeden.

De liturgie van de kerk is ook interactief. Het is geen eenrichtingverkeer. De gemeente is geen publiek dat naar een voorstelling zit te kijken. De gemeente is *vierende gemeenschap*.

Een van de belangrijkste manieren waaruit dat blijkt, is de wederzijdse begroeting. De priester doet niets op zijn/haar dooie eentje. De priester gaat de gemeente voor in de gezamenlijke viering. De priester benadrukt dat, door telkens terug te koppelen naar de gemeente. De gemeente benadrukt dat, door telkens interactief antwoord te geven.

Denkt u daar eens aan, wanneer u in de kerk bent en de wederzijdse groet wordt uitgewisseld. Laten we als priester en gemeente proberen elkaar aan te kijken, wanneer we elkaar begroeten. Dat is toch niet meer dan normaal in het intermenselijke contact? We moeten af van een liturgie die als automatische wordt afgewerkt. Er *gebeurt* iets! Wij ontmoeten elkaar. Weliswaar in rituele vormen, maar daarmee niet minder werkelijk.

Trouwens, dat de wederzijdse groet tijdens de dienst een aantal keer herhaald wordt, heeft twee oorzaken.

In de eerste plaats kan het erop wijzen, dat er een nieuwe persoon aan treedt. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer een diaken het evangelie leest.

Maar meestal wijst het erop, dat er een nieuw, belangrijk gedeelte van de dienst begint. Bijvoorbeeld de evangelielezing en het eucharistisch gebed. Dat nieuwe gedeelte wordt dan ingeleid met de wederzijdse groet.

'De Heer zij met u.' Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Pastoor Mattijs Ploeger

Uit de parochie van de H.Engelmundus

Zomer of winter, vakantie of werktijd - het leven gaat door. Zo lagen ook in deze zomerweken verdriet en vreugde weer naast elkaar.

Op 9 juli moesten wij afscheid nemen van **Joop Krab**. Omdat hij al jaren leed aan een spierziekte, moest dit moment een keer komen, maar het kwam nu toch onverwacht. Tot op het laatste moment verzorgd door zijn vrouw, is hij op 74 jarige leeftijd thuis overleden. In een gebedsdienst in de aula van Westerveld, waarin pastoor Robert Frede vooringing, hebben we afscheid van hem genomen. Moge hij rusten in vrede.

Twee weken later mochten wij een nieuw leven welkom heten. Bram en Chantal Tol hebben er een zoontje bij gekregen en Dido een broertje. Op 21 juli werd **Mik Johannes** geboren. Moge Gods licht op zijn levenspad schijnen.

Op dinsdag 18 augustus overleed na een langere periode van ziekte en afnemende krachten de heer **Simon Job Groen**, weduwnaar van Gerda Krab, op de leeftijd van 83 jaar in De Moerberg. De ruimte en de rust die hij op zee en aan de kust vond, waren belangrijke momenten in zijn leven. Het overlijden van zijn vrouw en de vroege dood van hun dochter Roos hebben zwaar op hem gedrukt. Desondanks kon hij ook nog van de goede dingen van het leven genieten.

De uitvaartdienst in de aula onder leiding van pastoor Frede en aansluitend de bijzetting in het familiegraf op Duinhof vonden plaats op vrijdag 21 augustus.

Moge zijn gedachtenis ons tot zegen zijn!

Commissie cultuur en toerusting

Begin augustus zijn vertegenwoordigers van de Engelmundus- en de Adelbertusparochie bij elkaar geweest en hebben een nieuwe commissie gevormd: **'commissie cultuur en toerusting'**. Het is de bedoeling dat deze commissie voor het volgende winterseizoen voor beide parochies samen een programma met culturele en vormende activiteiten samenstelt. Naast de bekende activiteiten zullen ze ook proberen iets nieuws aan te bieden.

Samen met het volgende Kruispunt in oktober zal een programma-boekje verschijnen.

Maar voor twee – al oude bekende – onderdelen kan ik nu al een tipje van de sluier oplichten:

- op vrijdag 9 oktober om 14 uur komt de **oecumenische leeskring** bij elkaar in De Bolder. Omdat het Calvijnjaar is, zullen wij een boek over Calvijn lezen, dat door de PKN is uitgegeven.

- op vrijdag 16 oktober om 14 uur begint in De Bolder de **Bijbelkring**. Wij hebben afgesproken dat wij steeds de lezingen van de eerstvolgende zondag uit het groene boek zullen lezen en bespreken.

Iedereen is van harte uitgenodigd!

Bloemen- en gezinsdienst: 4 oktober

Op 4 oktober vindt weer de Bloemen- en gezinsdienst, waarin we God danken voor de vruchten der aarde. Het altaar wordt versierd met vele bloemen, die na de dienst naar zieken en thuiszittenden gebracht worden als een vleugje zomer en een groet van de gemeente.

Bloemen voor de dienst kunnen op zaterdag 3 oktober tussen 11.00 en 13.00 uur gebracht worden:

in de kerk, Wilhelminakade 119, IJmuiden

bij Janny Stam-Wijker, Siriusstraat 16, IJmuiden

bij Betty Gouda-Glas, Marconistraat 46, IJmuiden,

zodat de bloemen 's middags in vazen geschikt en feestelijk om het altaar gearrangeerd kunnen worden.

Uitnodiging aan alle vrijwilligers

Het is goed om van tijd tot tijd stil te staan bij de aandacht en energie die velen van ons binnen de parochie geven om samen kerk te kunnen en te mogen zijn. Het kerkbestuur nodigt al die vrijwilligers uit om op **zondagmorgen 10 oktober a.s. na de kerkdienst** met elkaar een kopje koffie te drinken en bij te praten.

In juni heeft het kerkbestuur met de vertegenwoordigers van groepen vrijwilligers gesproken over hun werkzaamheden. Het bleek in velerlei opzicht een inspirerende ontmoeting.

Op 10 oktober hopen wij de overige vrijwilligers te ontmoeten, zoals de lezers en lezeressen, de collectanten, de autovriendendienst, liturgische werkgroep, bloemencommissie, schoonmakers, klussers en alle anderen, die zichtbaar en onzichtbaar hun steentje bijdragen. Samen mogen wij trots zijn op het vele werk dat we met zo veel handen doen!

Namens het kerkbestuur,
Gert Jan v.d. Hulst

JIJ KOMT TOCH OOK?

naar het uitje van de **Bond voor Oud-Katholieke Vrouwen** op zaterdag 26 september 2009 in de kerk aan de Kinderhuissingel 74 in Haarlem.

Alle vrouwen, **bondslid** of **niet**, **jong** en **jong van hart**, zijn welkom voor een hoop gezelligheid. We verwachten jullie om 13.30 en sluiten af om ongeveer 18.00 uur. Het programma is 'voor elk wat wils' met een creatieve workshop, een High Tea, maar vooral met gezellig samenzijn en met elkaar kennismaken. Voor kinderopvang wordt gezorgd (wel even bij je aanmelding de leeftijd van je kind(eren) doorgeven). De kerk is op 10 minuten loopafstand van station Haarlem en er is beperkt parkeergelegenheid. Er is een parkeergarage in de buurt.

De kosten voor deze middag bedragen € 10,-- per persoon, bij aankomst te voldoen. Aanmelden voor 7 september bij:

Ingrid van Emmerik (Voorjaarskampcommissie) ingrid@elektra-epe.nl

Wil Wijker (Bondsbestuur) tel. 023 5387658 wil.wijker@hetnet.nl

BERICHTEN VOOR DE ADELBERTUSPAROCHIE

Kerkdiensten

- 06-09 10.00 uur 14e zondag na Pinksteren (18 in reeks B) (blz. 326)
13-09 **géén viering in de Adelbertuskerk: parochieuitstap naar Amersfoort (let u op de afkondigingen!)**
20-09 10.00 uur 16e zondag na Pinksteren (20 in reeks B) (blz. 331)
viering 25-jarig huwelijksjubileum van Mariska Donker en Fred Gerritsma
27-09 10.00 uur *oecumenische viering in de RK Engelmunduskerk Driehuizerkerkweg in Driehuis*
geen viering in de Adelbertuskerk
04-10 10.00 uur 18^e zondag na Pinksteren (22 in reeks B) (blz. 335)
11-10 10.00 uur 19^e zondag na Pinksteren (23 in reeks B) (blz. 337)
oogstdienst in de Adelbertuskerk

website: www.adelbertuskerk.nl

Koffiedrinken

Er is koffiedrinken na de kerkdienst van 06-09, 20-09 en op 04-10.

Collectes

Op de derde zondag van de maand september is de landelijke collecte volgens het rooster van het Collegiaal Bestuur bestemd voor onze zusterkerken in Centraal Europa:

Landen als Polen en Tsjechië zijn economisch nog niet zo florerend als bij ons het geval is, en hebben soms ook meer te lijden van de teruggang van de economische groei van het laatste jaar. Dan worden noodzakelijke uitgaven als voor het bijwonen van internationale bijeenkomsten

sten al snel onmogelijk. Vandaar dat er nog wel eens een beroep wordt gedaan op onze kerk. Dankzij uw bijdragen aan de collecte voor onze zusterkerken kan de kerk op een bescheiden wijze zo nu en dan een helpende hand reiken. Wij hopen dat te kunnen blijven doen.

Uw kerkbestuur sluit zich van harte bij deze aanbeveling aan. Uiteraard kunt u ook via de girorekening bijdragen.

Het kerkbestuur wil nog tot en met het einde van het lopende kerkelijke jaar (dat is 22-11) de tweede collecte blijven bestemmen voor de herstelwerkzaamheden aan de kerktoren. Tegen die tijd zal door de penningmeester bekend gemaakt worden hoeveel deze actie in de tweede collecte en het offerbusje achter in de kerk heeft opgebracht.

Autovriendendienst

Coördinator: Mw. M. de Koning-Wiljouw, tel. 0255-515597.

Indien u gebruik wilt maken van de autovriendendienst belt u dan alstublieft op **zaterdagavond** en spreek eventueel in op het antwoordapparaat (afmelden kan tot zondagochtend 9.00 uur)

Bij de kerkdiensten

Het is met dit rooster een beetje opletten!

Op zondag 13-09 vindt het jaarlijkse parochieuitstapje plaats.

Dit jaar zullen we voor de eucharistie de parochie Amersfoort bezoeken. Na de koffie gaan we naar het voormalig seminarie om aldaar door de secretaris van de bisschoppen en het Collegiaal Bestuur, de heer Emile Verhey, te worden ontvangen. De dag wordt besloten met een heerlijke maaltijd in ons eigen Adelbertuscentrum. Let u ook op de mededelingen en afkondigingen. Voor verdere informatie kunt u zich ook tot Mariska Donker richten (023 – 5392080).

Zondag 20-09 zullen Fred Gerritsma en Mariska Donker tijdens de eucharistieviering herdenken dat het op 21-09 25 jaar geleden is dat zij door pastoor Cor Tol in de echt werden verbonden. Na de viering is er gelegenheid het jubilerende jaar geluk te wensen. Daarnaast zal op deze dag ook de officiële aanstellingsakte aan onze nieuwe kerkmeester Jacob Brakenhoff overhandigd worden, die inmiddels al goed ingewerkt lijkt!

Zondag 27-09 is onze Adelbertuskerk gesloten i.v.m. de *oecumenische viering* in de RK Engelmunduskerk aan de Driehuizerkerkweg in Driehuis. Voorgangers zijn ds. Ben Helmers van de prot. Engelmunduskerk in Velsen-Zuid, past. Peter de Jong van de RK Engelmunduskerk en past. Robert Frede.

En tenslotte een vooraankondiging voor 11-10: Op deze dag zullen we de jaarlijkse oogstdienst houden. Let u van te voren op de afkondigingen voor het inleveren van het fruit, en geeft u zich ook op als vrijwilliger voor het opmaken en rondbrengen van de fruitbakjes! Volgens velen gaat het om een dierbare traditie (en het is inderdaad ook heel goed om op deze manier stil te staan bij het goede dat we telkens weer uit Gods hand ontvangen) maar er zijn ook handen nodig die het in goede banen leiden! En u weet: Vele handen maken het werk licht!

Afwezigheid pastoor Frede

Pastoor Frede is van 09-10 tot en met 30-10 met vakantie. De vervanging ligt in de vertrouwde handen van pastoor Harald Münch en pastoor Martina Liebler-Münch.

Vanuit de Adelbertus-pastorie

Inmiddels is de periode van de gezamenlijke diensten weer voorbij en begint geleidelijk aan het gewone parochieleven weer. Voor de Adelbertus betekent dat nog een aantal bijzondere vieringen in de komende maanden. Om te beginnen zal onze parochieuitstap ons naar Amersfoort leiden. Mocht u nog mee willen: graag spoedig bij Mariska Donker opgeven (en betalen) – tel.: 023 - 5392080.

Voor een aantal parochianen waren de afgelopen weken spannend omdat zij nog bezig waren met langer lopende behandelingen. Mevrouw *Leni Karemaker-Zonneveld* heeft bij het schrijven van dit bericht haar laatste chemokuur achter de rug en ook de heer *Jack Visser* is gelukkig klaar met de therapie. We hopen samen met hen dat de inspanningen van de afgelopen periode tot goede resultaten mogen leiden.

De heer *Dick van Iren* ziet van verdere ingrijpende behandelingen af en heeft besloten te genieten van zijn tuin, zijn gezin en de goede dingen die hem gegeven zijn.

Mevrouw *Hennie Zwart-Vredenburg* werd na een lelijke valpartij een korte periode opgenomen in het Kennemer Gasthuis in Haarlem maar herstelt inmiddels weer thuis in Velsersduin (Scheldestraat).

Op 19-06 zijn *Marjon Rossien* en *Eric de Vries* getrouwd. We wensen hun en hun dochtertje Femke heel veel geluk en liefde in de toekomst! Felicitaties ook aan de ouders en grootouders van het gelukkige paar.

De gezamenlijke kerkbesturen van Adelbertus en Engelmundus hopen u binnenkort een gezamenlijk programma met activiteiten voor de periode 2009-2010 aan te kunnen bieden. Sommige activiteiten vinden plaats in het Adelbertuscentrum en andere in De Bolder. We willen ons daarbij vooral laten leiden door wat praktisch en doeltreffend is, bijvoorbeeld als het om verwachte opkomsten en stookkosten gaat.

Uiteraard gaat er ook volgend jaar weer een jubileum gevierd worden: het Adelbertusvrouwencontact bestaat in 2010 40 jaar! T.z.t. zult u daarover zeker nog meer horen.

Op 03-10 zal het kerkbestuur samen met de andere kerkbesturen van ons bisdom en de bisschop een dag in het Doopgezind Broederschapshuis houden om na te denken over inspiratie en groei voor onze kerk in de toekomst. Voor de IJmuidense besturen zal het al een beetje vertrouwd zijn omdat we zowel afzonderlijk als ook samen op dezelfde locatie geprobeerd hebben wat lijnen voor de toekomst uit te zetten. In herinnering aan een campagne van de overheid willen we “niet bang, maar wel voorbereid” over de komende jaren nadenken. In de IJmond gaat de ontkerkelijking het snelst van Nederland (en zeker van Noord-Holland). Hoe kunnen we daar als oud-katholieken mee omgaan en daarop reageren? Op 03-10 zullen deze vragen ook in het bredere verband van het bisdom aan de orde komen en we zullen kijken naar wat een “gezonde gemeente” is. Voor bisschop Dick Schoon zal de spirituele (en ook de getalsmatige) groei van onze geloofsgemeenschap een speerpunt van de komende jaren zijn.

En hoewel er natuurlijk ook altijd snel over geld en andere belangrijke zaken gesproken wordt, willen we niet vergeten dat het er ons uiteindelijk natuurlijk om te doen is, zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met God die ons draagt en behoudt! Hoe kunnen we in de toekomst daarover inspirerend blijven vertellen? Wat hebben we daarvoor nodig? Deze vragen zullen ons in de komende periode blijven bezig houden.

De parochie mocht vlak voor de zomervakantie ook het haar toekomende deel van het legaat van wijlen mevrouw Coby Blinkhof-Lok ontvangen. Het kerkbestuur zal erover nadenken hoe daarmee ook een blijvende herinnering aan haar gerealiseerd kan worden. Gedacht wordt aan de vervanging van het rode kazuifel en de aanschaf van een rood antependium (altaarvoorzetsel) zodat dan alle liturgische kleuren in de 40 jarige parochie eens (of zelfs al meerdere keren) vernieuwd zijn. Wordt vervolgd!

Vanuit de pastorie aan de Wilgenstraat wens ik u allen nog mooie zonnige dagen in de IJmond en daarbuiten,
met een hartelijke groet,
Robert Frede, pastoor

ALGEMENE BERICHTEN

Aangepaste gezinsdienst

De eerste gezinsdienst van dit seizoen voor mensen met een verstandelijke handicap, hun familie, vrienden en begeleiders en belangstellenden vindt plaats op 6 september om 15.15 uur in de Laurentiuskerk, Fidelishof 30, IJmuiden.

Omdat het de eerste dienst van het seizoen is, is er vanaf 12.30 uur een gezamenlijke lunch.

Het thema is "David"; en van deze dienst 'Een herder als koning'.

Voorgangers zijn pastoor R.Frede en ds.W.Zaagsma.

Aan de collecte wordt meegedaan met fruit, bloemen of geld.

Voor meer informatie: R.de Vlieger-van Zandvoort, tel.: 0255 – 530210.

Zeemanskerken in beeld

Zeelieden werken niet alleen aan boord van een schip, ze wonen er ook. Een deel van hun vrije tijd brengen ze door in de huizen van zeemannsmissies. Daar kunnen ze zich ontspannen, hun hart luchten bij een geestelijke of zich bezinnen in de kapel of gebedsruimte.

De stichting Nederlandse Zeemanscentrale gaf fotograaf Francis van Boxel de opdracht dit belangrijke werk in beeld te brengen. Hij reisde van de Eemmond tot Vlissingen, ging met dominees op scheepsbezoek en woonde kerkdiensten bij.

Het resultaat is een fototentoonstelling, die van 2 september tot eind november 2009 te zien in het IJmuider Zee- en Havenmuseum.

Voor meer informatie: Zee- en Havenmuseum 'De Visserijschool', Havenkade 55, 1973 AK IJmuiden; tel.: 0255 – 538007;

website: www.zeehavenmuseum.nl

Openingstijden: woensdag, zaterdag, zondag van 13.00 – 17.00 uur.

Missiekalender 2010

Ieder jaar wordt een Missiekalender uitgegeven. En ieder jaar staan de christenen in een ander land centraal – de afgelopen jaren Colombia, Indonesië en Oeganda.

De nieuwe kalender belicht de christenen in India.

Een heel klein deel van de bevolking van India is christen. De christenen zijn meestal kastelozen, onaanraakbaren, dalits of adivasi's.

Het overgrote deel van de Indiërs is hindoe; zij vinden, dat een Indiër hindoe behoort te zijn. Bekering tot het christendom of de islam wordt dan ook niet gewaardeerd.

De kalender is samengesteld uit schilderijen van Jyoti Sahi. Zijn Indiase vader was hindoe, zijn Britse moeder christen. Hij kreeg zijn schildersopleiding in Londen.

Met zijn Engelse vrouw stichtte hij een 'kunst-ashram' waar jonge kunstenaars zich gezamenlijk bekwamen in de vertaling van het evangelie naar de huidige tijd en de Indiase samenleving. Hij hoopt hiermee een bijdrage te leveren aan de dialoog tussen hindoeïsme en christendom.

De kalender is te bestellen via de intekenlijst achter in de kerken en kost € 6,50. Bij de intekenlijst ligt een kalender er inzage.

Een deel van de opbrengst van de kalenders die via de Missie St.Paulus – dus in de oud-katholieke kerken – verkocht worden, valt de Missie St.Paulus toe.

Gospelboekatiek: christelijke KinderboekenMaand 2009

van 19 september tot 31 oktober 2009

Thema: *'Heerlijk', eten en snoepen in christelijke kinderboeken*

Genieten van dagelijks eten en smikkelen van snoep zijn thema's die we regelmatig terugzien in christelijke kinderboeken.

Bij 'eten en snoepen' denken we ook aan gezond eten en bewegen, aan 'verantwoord' eten en aan eten door de eeuwen heen.

'*Heerlijk*' duidt ook op genieten van eten, van de gaven die we dagelijks

krijgen. 'HEERlijk' verwijst ook naar onze Heer, onze God en Vader, die we iedere dag bidden om ons dagelijks brood, en danken voor ons eten. Van Hem zijn wij afhankelijk voor ons dagelijks leven.

Hij voedt ons ook geestelijk.

In het kader van de Kinderboekenmaand zijn drie actieboeken uitgegeven, die verkrijgbaar zijn bij:

Gospelboekietiek, Kennemerlaan 224, IJmuiden.

AGENDA

8/9 sept.	20.00 uur	Mannenver. ESA, IJmuiden - Noordwijk
13 sept.		Parochie-uitstapje Adelbertus
16 sept.	20.00 uur	Aktiva, Chinese kleding, De Bolder
26 sept.	13.30 uur	'Uitje' Vrouwenbond, Haarlem
26 sept.	14.30 uur	Seminariedag, Utrecht
3 okt.		Bezinningsdag bisdom Haarlem
9 okt		Oecumenische leeskring, De Bolder
10 okt.	11.30 uur	Ontmoeting vrijwilligers E, De Bolder
13 okt.	20.00 uur	Mannenver., Koopvaardijpredikant
16 okt.	14.00 uur	Bijbelkring
24 okt.	10.30 uur	Nieuwe oud-katholiekendag, Hilversum
30/31 okt.		Bolderbazar
2/6 nov.		Mannenver., excursie Achelse Kluis

MUTATIEFORMULIER (bij wijzigingen van adres/gezinssituatie kunt u dit formulier ingevuld in de brievenbus van één van de pastorieën deponeren of aan de betreffende pastoor overhandigen)

Naam:.....

Huidig adres:.....

Postcode en woonplaats: .....

Tel.nr. .... e-mail: .....

Nieuw adres: .....

Postcode en woonplaats: .....

Nieuw tel.nr. ....

Overige mededelingen .....

.....

OUD-KATHOLIEKE PAROCHIES IN DE IJMOND

Pastores

Pastoor drs. R.W. Frede, Wilgenstraat 16, 1971 NM IJmuiden
tel. 0255-510771, 06-22920471, e-mail: frede@quicknet.nl
Pastoor M. Liebler- Münch en Pastoor H. Münch,
Kon. Wilhelminakade 117, 1975 GJ IJmuiden, tel. 0255-515260
e-mail: fam.munch@planet.nl

Gebouwen

Adelbertuskerk :	Sparrenstraat 46, IJmuiden
Engelmunduskerk:	Kon. Wilhelminakade 119, IJmuiden
De Bolder:	tel. 0255-522006, b.g.g. 0255-537826
Adelbertuscentrum:	tel. 0255-540352, b.g.g. 0255-517083 of 0255-512167

*Girorekening O.K. parochie
H. Engelmundus te IJmuiden*
girorek.nr. 52.39.65
bankrek.nr. 56.49.11.275

*Girorekening O.K. Parochie
H. Adelbertus te IJmuiden*
girorek.nr. 38.08.341
bankrek.nr. 68.97.11.255

Vrijwillige Bijdragen / Kerkbalans voor beide parochies
alleen via gironr. 1800 t.n.v. A en E Kerkbalans IJmuiden

Giften voor het Kruispunt: bankrek.nr. 84.10.69.824
Busjes kunnen geleege worden bij mw. M. van de
Pieterman-Roos, Wilgenstraat 6, tel. 0255-707104

Diakonale Werkgroep IJmond: bankrek.nr. 56.48.40.289

Oud-Katholieke Begrafenisvereniging:
Uitvaartverzorger: M. Uitendaal, tel. 023-5324486

Kruispunt: kopij inleveren vóór 23 september 2009 bij:
S.C.Smit-Maan, IJmuiderstraatweg 130, 1972 LH IJmuiden,
tel. 0255-536961, e-mail: s.c.smitmaan@12move.nl
Het volgende nummer verschijnt omstreeks 5 oktober 2009.

